

TOLSTOIN PELASTUSOPPI

Pekka Ervastin esitelmä 21.10.1928

Tolstoin pelastusoppi ei ole mikään uusi metafyyssillinen, filosofinen, teologinen järjestelmä, semmoinen, kuin meidän kirkonoppimme esimerkiksi, jonka mukaan ihminen jollakin yliluonnollisella tavalla voi pelastua pahasta, synnistä ja, niinkuin lisätään, ijankaikkisesta kadotuksesta. Tolstoin pelastusoppi on Kristuksen oppia, Kristuksen eli kristinuskoa. Tolstoi myöskin nimittää sitä uudeksi siveysopiksi. Tolstoin pelastusopissa ei sentähden ole kysymys mistään yliluonnollisesta pelastuksesta, vaan ainoastaan siitä, millä tavalla ihminen itse pyrkiessään, itse ponnistaessaan, itse työtä tehdessään voi vähitellen pelastua pahasta. Olemme näissä esitelmissä jo monena sunnuntaina puhuneet siitä kaikesta pahasta, mikä meitä ihmisiä ahdistaa ja ympäröi ja mistä meidän pitäisi pelastua. Olemme puhuneet synneistä ja analysoineet niitä Tolstoin sanojen mukaan. Olemme puhuneet ansoista, jotka estävät ihmisen järkeä luottamasta itse totuuteen ja kietovat sitä, niin että se mieluummin puolustaa syntiä, jota järki itsessään ei enemmän kuin omatuntokaan hyväksy. Olemme puhuneet siitä n.s. uskonnollisesta valheesta, joka pimittää ihmisen järkeä, niin että se ei näe totuutta. Ja Tolstoilla pelastusoppi on sentähden oppi, esitys, siitä, millä tavalla ihminen voi pelastaa ensin järkensä ja sitten koko muun ihmisensä pahasta.

Minun täytyy sanoa, että kun nyt näin monien kymmenien vuosien jälkeen taas erikoisesti otin ajatellakseni Tolstoin oppia, johon nuoruudessaani perinpohjin koetin tutustua, niin hain esille erään kirjan, joka alusta lähtien oli viehättänyt minua. Se kirja ei ole mikään vaativainen kirja, Tolstoi itse pitää sitä melkein puolivalmiina: hän nimittää sitä „Kristillinen oppi“, englanniksi Christian , joka Tshertkoff julkaisi ja joka laitos oli minullakin. Tässä ehkä verrattain vähän tunnetussa teoksessa

Tolstoi esittää juuri näitä asioita, joista meillä täällä on ollut puhe. Ja kun minä nyt otin tuon kirjan esille ja taas luin sen läpi, niin minua suorastaan hämmästytti, kuinka lähellä itse asiassa Tolstoi on juuri meidän teosofista, ruusuristiläistä kantaamme. Niinkuin me katselemme asioita, oppeja ja opetuksia, niin Tolstoikin. Puhumatta siitä, että me ruusuristiläisinä olemme koettaneet ymmärtää ja omaksua Kristuksen opin, Hänen käskynsä ja vuorisaarnan Matheuksen evankeliumissa samalla tavalla kuin Tolstoi, niin vielä aivan pistää silmään, kuinka Tolstoin käsitys siitä, millä tavalla ihminen voi päästä totuuden tietoon ja millä tavalla hän voi taistella itsensä vapaaksi pahasta, on läheisesti yhtä meidän ruusuristiläisen elämänymmärryksemme kanssa. Minua se hämmästytti ja samalla ilahdutti, sillä monen vuosikymmenen aikana en ollut erikoisesti tullut taas ajatelleeksi Tolstoin oppia näin laajalti. Tietysti aina olin tietoinen siitä, että hän oli käsittänyt melkein ensimmäisenä julkisesti Kristuksen käskyt, mutta en ollut ajatellut sitä oppia koko laajuudessaan, joka kuitenkin on niin lähellä meidän elämänymmärrystämme. Sentähden varsinkin ilostuin, kun ajattelin tätä hänen pelastusoppiaan ja hänen esitystään siitä, millä tavalla me voimme pahasta päästä.

Ensimmäinen kohta Tolstoin mukaan on tuo, että meidän järkemme on pelastettava. Se merkitsee toisin sanoen, että meidän täytyy ymmärtää ihmisiä, että järki on meillä se Jumalan lahja, joka voi näyttää meille totuuden ja jonka avulla me voimme totuuden löytää. Ei ole mitään muuta tiedon välinettä todellisuudessa, kuin meidän järkemme, sillä vaikka meidän aistimme kyllä välittävät meille kaikkea tietoa ulkonaisesta maailmasta, objektiivisesta maailmasta, niin eivät nuo paljaat aistihavainnot ole mitään tietoa, ennenkuin ne ovat käyneet järjen tutkivan lasin läpi. Inhimillinen järki osaa ajatella, arvioida, kuinka asiat ovat ja tehdä johtopäätöksiä tekemistään havainnoista ja kokemuksista. Ne, jotka ovat tutustuneet yliaistillisiin ilmiöihin, jotka ovat tutkineet uudempaa

psykologiaa, toisin sanoen kaikista vanhinta, ovat tutkineet sielun ja luonnon ilmiöitä, he myöskin tunnustavat, että vaikka meidän aistillinen havaintopiirimme laajenisi, vaikka meissä kehittyisi uusia aisteja, jotka avaavat meille uusia maailmoita, niin silti emme löydä mitään totuutta, emmekä pääse mihinkään tietoon, ellemme käytä järkeämme. Järki on se keino, jonka avulla me voimme tietää. Moni ihminen erehtyy, kun luulee, jos hänellä menee jokin aisti auki näkymättömään maailmaan, että hän silloin voi tietää jotain näkymättömästä maailmasta. Hän erehtyy, sillä näkymätön maailma on samoin kuin tämä näkyväinen, että siitä emme voi äkkiä mitään tietää, kuten lapsi ei voi arvostella, mitä hänen silmänsä näkee. Vasta pitkäaikainen kokemus saattaa ymmärtää tätä näkyväistä maailmaa, ja monien miljoonien vuosien inhimillinen kokemuksemme on saattanut meidät siihen, että kuta kuinkin tulemme toimeen tässä näkyväisessä maailmassa. Mutta näkymätön maailma, joka on vielä suuremmalle osalle ihmisiä tuntematon, on kuin suuri terra incognita, jota täytyy lähteä tutkimaan, ja sentähden on siinä järki erinomaisesti paikallaan.

Kun Tolstoi asettaa järjen nyt sille kuuluvaan kunnian paikkaan, niin hän sanoo: jotta me voisimme järjen avulla nähdä totuuden, joka silloin tietysti on kaikkien aistillisten havaintojen yläpuolella, nähdä itse sen elämän, joka on kaikkialla sekä näkyväisessä että näkymättömässä maailmassa, niin meidän täytyy ensin puhdistaa järkemme niistä pimeyksistä, joihin se on uppoutunut, kaikista niistä valheista, joihin se on kietoutunut. Sentähden uskonnollisesta valheesta vapautuminen on ensimmäinen menettely. Me emme ollenkaan voi päästä totuuden ymmärtämiseen, sanoo Tolstoi, emme voi päästä Kristuksen opin tietämiseen ja ymmärtämiseen, jollemme ensin vapauta järkeämme kaikesta uskonnollisesta valheesta. Sentähden on ensimmäinen askel tässä järjen vapautumisessa uskonnollisesta valheesta se, että me voitamme kaiken sen vallan, mikä vanhalla lapsuuden uskolla on meidän järkeemme, oli tämä meidän

uskomme, johon olemme kasvatetut, mikä tahansa. Se on ensimmäinen, josta meidän tulee vapautua. Ja millä tavalla siitä vapautuminen käy yksinkertaisimmin päinsä? Siten tietysti, ettemme aina siihen tuijota ja koeta nähdä siinä järjettömyyksiä, mikä kyllä on helppoa, vaan että tutustumme toisiin uskontoihin. Meidän täytyy vertailla uskontoja keskenään, ja silloin me joudumme aivan samoihin johtopäätöksiin, kuin kaikki tieteelliset tutkijat, kun he ensin ryhtyvät uskontoja tutkimaan, nim., että kaikki uskonnot, ei ainoastaan meidän tunnettu kristinuskomme, kirkonuskomme, ovat opettaneet samansuuntaisia asioita, eivät tosin samoja teologisia asioita, mutta samansuuntaisia. Kaikki puhuvat Jumalasta ja jumalista, ihmisen sielusta, kuolemattomasta elämästä, kuolemanjälkeisistä tiloista, näkymättömästä maailmasta, synnistä, pahasta, lankeemuksista j.n.e. Näin me aivan paljaastaan sillä vertailevalla tutkimuksella pääsemme irti siitä harhaluulosta, että meidän uskomme, kirkonoppimme, olisi erikoinen, erilaatuinen. Ja vielä lisäksi, kun huomaamme, että se, samoin kuin kaikki muut uskonnot, on opettanut näennäisesti järjettömiä ja ristiriitaisia asioita, niin meistä tuntuu, kuten vertailevista uskonnotutkijoista, että ne kaikki ovat lastenkamarisatuja: milloin Jumala on kolmiyhteinen, milloin hänellä on useampia personia j.n.e., kaikenlaisia oppeja, jotka eivät ainoastaan ole ristiriitaisia, vaan järjettömiä. Ja niin meidän järkemme vapautuu. Kun kerran meidän järkemme on vapautunut tuosta ensimmäisestä harhaluulosta, että sen tiedossa oleva teologia olisi jotain, niin on seuraava askel se, että meidän järkemme huomaa, että jumalanpalvelus, kaikki juhlamenot, kirkossa ja rukoushuoneessa käymiset, laulut ja soitot, joihin me olemme tottuneet pienestä pitäen ja joita olemme tottuneet pitämään pyhinä ja Jumalalle otollisina menoina ja jotka ikäänkuin ansioittavat meitä, kun otamme niihin osaa, ne kaikki ovat menoja, joita on kaikkialla, kaikissa uskonnoissa. Jos menemme itämaille ja katselemme buddhalaisia tai hindulaisia temppeleitä tai menemme vanhaan, muinaiseen aikaan ja

katsomme egyptiläistä ja kaldealaista jumalanpalvelusta, niin kaikkialla huomaamme tuon saman piirteen, että ihmiset luulevat, että juhlamenot ovat Jumalalle mieleen, ne ovat ikäänkuin anteeksipyytämistä, avuksi huutamista, hyvän välin ylläpitämistä Jumalan kanssa. Me tietysti huomaamme ajan pitkään, että asiat ovat toisin. Näillä kaikilla juhlamenoilla ja jumalanpalveluksilla ole mitään tekemistä niiden kanssa. Ei itse elämä, tuskinpa mikään jumalallinen olento, välitä semmoisesta. Me ymmärrämme, että ne ovat meidän omia keksintöjämme, joiden avulla koetamme herättää itsessämme tunteita, koetamme kiihoittaa mentaliteettiämme. Se tuottaa meille nautintoa, se on meidän ihmisten keksintöä ja sillä saattaa olla oma hyötynsä, joka on aivan toisenlainen, kuin miksi nyt ihmiset sitä kuvittelevat. Meidän järkemme pitää vapautua siitä ennakkoluulosta, että meidän tarvitsee suostutella Jumalaa tai jumalia. Itse elämä ei välitä mistään muusta, kuin sydämemme rakkaudesta ja järkemme totuuden näkemisestä. Silloin vasta olemme yhtä elämän kanssa.

Seuraava askel, niinkuin Tolstoi sanoo, on päivänselvä. Koska eivät nämä teologian opetukset ole semmoisina Jumalan kannalta tarpeen, niin eivät myöskään papit ja piispat ja kirkot ja kaikenlaiset pyhät kirjat ja muut välineet ole välittäjinä tarpeen Jumalan ja ihmisten välillä. Me emme tarvitse mitään välittäjiä, ulkonaisia vapahtajia, mitään ulkonaista jumalaa, joka meitä jostakin nostaisi tai vapahtaisi, vaan ainoa, niinkuin olemme sanoneet, vapahtaja, välittäjä, jonka tarpeessa kaikki olemme, on sisäinen Jumala, Kristus meidän sisässämme, sisäinen eli mystillinen Kristus. Jokainen ihminen on yhtä lähellä Jumalaa, itse elämä on meidän kaikkien Isä, poikina meidän täytyy seurustella elämän kanssa. Jeesus nimittää ihmistä Jumalan pojaksi juuri osoittaakseen, kuinka lähellä ihminen on Elämän Henkeä, kuinka välittömässä yhteydessä meidän henkemme on Jumalan Hengen kanssa. Siis välittäjät ovat tarpeettomia. Silloin myöskin häviää kaikki tuommoinen usko ihmisiin. Aina kun on

välittäjiä on ollut ja olemme heitä mielessämme kunnioittaneet ja palvoneet, niin se on suureksi osaksi tapahtunut sen nojalla, että näitä vapahtajia ovat ihmeet ympäröineet, he ovat tehneet ihmeitä. Ja me olemme oppineet uskomaan, etteivät tavalliset ihmiset ole osanneet niitä tehdä, vaan ainoastaan Jumalan armoitetut ihmiset. Ja ihmeitä tapahtuu kirkoissa, on pyhiä jumalankuvia, pyhiä lähteitä y.m., jotka ihmisiä parantavat. Ja kaikista vapahtajista kerrotaan, että he tekivät ihmeitä, kuten Jeesus, Buddha, Zarathustra ja kaikki suuret Jumalan miehet. Sentähden meidän täytyy ihmeisiin uskoa. Tämä on kaikki harhaa, sillä mehän emme voi uskoa Moosekseen, emme Kristukseen, emme Buddhaan, jollei meidän järkemme sano meille: tuohon pitää uskoa. Meidän järkemme sanoo meille syyn, minkätähden meidän pitää uskoa ja sentähden me uskomme. Kun meidän järkemme vapautuu, huomaamme, ettei ole mitään ihmeitä. Vaikka olisi kuinka paljon salaperäisiä asioita maailmassa, käsittämättömiä ilmiöitä ensi silmäyksellä, niin meidän täytyy ymmärtää, ettei ihmeitä ole, ne ovat silloin johtuneet luonnonlaista, sielullisista kyvyistä, joita emme vielä ole oppineet tuntemaan. Jos joku ihminen parantaa sairaan käden päälle panemisella, on se siitä syystä, että hänellä käden psyykkinen kyky on kehittynyt, ja jos joku parantaa toisen sanoillaan, niin parantuminen siinä riippuu sairaan uskosta. Usko saa ihmeitä aikaan. Ei meidän tarvitse muuta kuin tutkia hypnoottisia suggestioilmiöitä, niin ymmärrämme, kuinka paljon usko voi. Sentähden Tolstoi sanoo, ettei meidän pidä prostituoida uskoamme, vaan uskoa ainoastaan hyvään, Jumalaan, sieluun. Me emme voi uskoa muuta kuin Jumalaan, Isään, jota emme voi arvostella, hyvään, jota emme myöskään voi arvostella, muutoinhan asettuisimme hyvän yläpuolelle. Sentähden ainoastaan nuo salaperäiset hengen todellisuudet ovat meidän uskomme kohteita, ei mikään muu. Muu meidän täytyy tutkia, ja meidän järkemme voi päästä kaikesta selville.

Kun näin pitkälle olemme päässeet järjen vapautumisessa, silloin on aivan luonnollinen tuo viimeinen askel uskonnollisesta valheesta vapautumisessa, nim. se, että me otamme selvää kaikesta ja huomaamme, että kaikkia totuuden ilmoituksia on aina tulkittu väärin tai väärennetty ja unohdettu. Ihmiskunnassa on aina, sanoo Tolstoi, esiintynyt joku ihminen, joka on nähnyt totuuden, joku Buddha, Zarathustra, Konfutse, Mooses, Orfeus: kuka tahansa tuommoinen suuri on nähnyt totuuden ja kertonut siitä. Hänen jälkeensä ovat sitten hänen n.s. seuraajansa koroittaneet hänet korkeaan ulkonaiseen asemaan, tehneet hänestä vaikka vapahtajan ihmisten ja Jumalan välille ja sitten vääristäneet hänen oppinsa, peittäneet hänen oppinsa kaikenlaisiin teologisiin dogmeihin, niin että hänen alkuperäinen oppinsa on unohtunut kokonaan.

Seuraava askel on sitten, että me otamme selvää, mitä nuo suuret oikeastaan ovat opettaneet, mitä todellisuudessa Buddha opetti, mitä Kristus, mitä muut suuret opettajat. Ja silloin teemme sen havainnon, että he ovat opettaneet jotain, joka on unohtunut. Ja niin pääsemme selville myös Kristuksen opista. Me näemme jo evankeliumeista, niistä kirjallisista jäännöksistä, mitä meillä on, mikä on Kristuksen elämäkatsomus, mitkä Hänen käskynsä ja neuvonsa. Silloin, sanoo Tolstoi, kun olemme päässeet niin pitkälle, että tutkimme näiden suurien omia opetuksia, silloin olemme valmiit Kristuksen opetuksille, silloin järkemme on niin puhdistunut, että se voi ymmärtää, voi nähdä totuuden, sillä totuus, niinkuin me olemme joka esitelmässä painostaneet, totuus ja totuuden näkeminen on siinä, että näemme ja ymmärrämme, että rakkaus on ainoa, elämässä ei ole mitään muuta lopullista ratkaisua, kuin jumalallinen rakkaus. Se on ihmisten ainoa onni ja autuus. Vaikka me kuinka etsisimme onnea muulla tavalla, niin kun meidän järkemme kylliksi valistuu, huomaamme, ettei millään muulla tavalla ole pysyväinen onni saavutettavissa, kuin rakkauden tiellä ja rakkauden avulla. Ja kun me olemme sitten tämän totuuden nähneet, silloin me myöskin näemme, että

meidän itsemme täytyy nyt alkaa elää rakkauden elämää. Ja silloin ovat meidän omat syntimme vastassa ja me tunnemme osassatunnossamme, että meidän tulee luopua synneistä, mutta silloin asettuvat eteen ansat, jotka selittävät meille, että synti on hyvä ja välttämätön, ettei sitä sentään voi noin turhan takia luopua synneistä. Synnit ovat niitä, jotka estävät meitä elämästä rakkauden elämää. Ja ansat, joista puhuimme viime kerralla, ovat, niinkuin muistamme: personallinen ansa, toiminnan ansa, perheansa, seura-ansa ja valtion ansa. Niistä puhuimme viime kerralla laajalti, sentähden emme tässä yhteydessä tarvitse niihin syventyä. Nehän ovat erinomaisen kuvaavia asioita, todella kiehtovia meidän järjellemme. Ottakaamme esimerkiksi tuo viimeinen, valtiollinen ansa. Mehän tunnemme jokainen omassatunnossamme, niinkuin Kristus sanoo, ettei tule tappaa ketään, emme saa tappaa elävää olentoa, koska emme ole elämää kellekään antaneet. Niin meidän olentomme ja järkemme todistaa meille, ja kuitenkin, kun olemme muodostaneet valtion, niin meille on opetettu, että tappaminen on kyllä väärä, mutta jos esivalta käskää, silloin tietysti täytyy tappaa. Ja ihmisiä, nuoria miehiä, opetetaan tappamaan ja myöskin mestauttamaan. Ja se ansa on niin kavala sentähden, että tämä valtiollinen harha ottaa vastuun pois yksilöltä. Kansa sanoo: täytyyhän meidän totella hallitusta. Siis kansan yksilöiden täytyy unohtaa olevansa ihmiskunnan jäseniä, ainoastaan muistaa olevansa kansan jäseniä. Hallitus taas sanoo: me olemme kansan valitsevia, emmehän voi loukata kansan luottamusta, emmehän voi jättää maata toisten ryöstettäväksi. Sentähden ei ole hallituksella mitään vastuuta siitä, että syntyy julma sota ja ihmisiä tapetaan. Tämä on niin kuvaava esimerkki ansasta. Ja kun järkemme tekee työtä näiden ansojen kanssa, valistuu, niin selvemmin ja selvemmin se oppii näkemään, että ne ovat ansoja. Ihmisyksilö ei suinkaan osaa äkkiä riistäytyä irti uskonnollisesta valheesta ja ansoista, ja Tolstoi sanookin: ei tämä eläytyminen rakkauden elämään, uppoutuminen totuuden näkemiseen ole silmänräpäyksessä

tapahtuva, vaan se tapahtuu vähitellen, me ihmiset kehitymme hiljaa. Tärkeintä on, että astumme tielle, että järkemme tulee valaistuksi, että se vapautuu valheista ja ansoista. Mutta sitten tuo kulkeminen, joka on samalla täydellisesti moraalista kulkemista, on verrattain hidasta. Sentähden me emme kelpaa tuomareiksi toisille, me emme ole asetetut arvostelijoiksi, emme voi mennä sanomaan jollekin ihmiselle: sinä olet nähnyt totuuden, miksi et ole täydellinen? Se on harhaa, me olemme suuren pimeyden vallassa silloin vielä, me emme ole huomanneet sitä, että henkinen elämä on kehittyvää. Totuus meidän tulee nähdä, ja sitten kulkeminen totuuden valossa on nöyrää, se on hidasta, mutta ei toivotonta millään tavalla. Mitä se olisikaan, jos me ihmiset heti, kun näemme totuuden, olisimme täydellisiä! Meissä silloin, jos emme olisi kyllin vanhoja sieluja, kyllin viisaita, kasvaisi ylpeys, joka olisi tuhat kertaa pahempaa kuin kaikki ne muut heikkoudet, joista yht'äkkiä vapautuisimme. Meidän täydelliseksi tuleminen kulkee niin monen tulen läpi, että ne tulet samalla puhdistavat meidät ylpeydestä, luulottelusta, itserakkaudesta ja kaikista semmoisista inhimillisistä virheistä, jotka ovat paljon kavalampia kuin mitkään eläimelliset heikkoudet meissä. Sentähden elämä on viisaasti järjestetty koulu, niinkuin me aina olemme olleet tilaisuudessa toteamaan.

Kun ihminen sitten ryhtyy taisteluun syntejä vastaan, silloin sanoo Tolstoi, on erikoisen tärkeää, että hän tietää, missä järjestyksessä hän taistelee niitä vastaan, sillä ihminen joutuu harhateille, lankeemukseen ja toivottomuuteen, jos hän aloittaa taistelun syntejä vastaan väärästä päästä, siitä, joka on niin kiinni toisessa ja sen alla, ettei hän voi mitenkään siitä päästä, jollei hän huomaa, että toinen on ensin juurineen kitkettävä pois. Sentähden aivan välttämätön on järjestys ja myöskin, minkä ihminen oppii ansoista itseään vapauttaessaan, se, ettei hän valehtele. Ja Tolstoi sanoo: sekään ei ole vielä alkutaipaleella ansoista vapautuessa niin vaarallista, jos ihminen valehtelee toisille – erehdyksestä sitä voi sattua – mutta itselleen hän ei saa valehdella. Se on kaikista

vaarallisinta, siitä hänen täytyy alkaa. Ensin täytyy oppia täysin rehelliseksi itsensä kanssa, sitten muutkin valheet katoavat, ei sitten valehtele toisillekaan. Kuinka luonnollista onkaan ihmisen valehdella toisille, jos hän valehtelee itselleen! Sentähden pois kaikki sokkosilla olo itsensä kanssa! Ihmisen täytyy tutkia itseään, nähdä aivan selvästi, minkälainen hän on, kuka hän on, mitä motivia hänellä on. Sitten hän voi alkaa taistella syntejä vastaan menestyksellä. Silloin on ensimmäinen synti, jota vastaan hän voi taistella ja jonka hän voi voittaa, päihtymyksen synti, se, että ihminen etsii stimulatiota, että hän etsii ruoasta, juomasta, tanssista, mistä tahansa kiihoitusta ruumiilleen. Hän ei saa sitä etsiä. Sentähden, kun hän taistelee syntejä vastaan, on ensin voitettava keinotekoinen synti. Kun ihminen on tottunut ajattelemaan, millä tavalla hän stimuloi itseään, ottaisiko hän pienen konjakin, katselisi jotain, j.n.e., niin ihmisen täytyy ensin luopua siitä, ettei hän ajatuksissaan keksi mitään keinoja, millä itseään kiihoittaisi. Ja toiseksi hänen täytyy oppia pois niistä tavoiksi tulleista synneistä, kiihoituksista, kaikesta, mihin hän on tottunut, kasvanut. Ja kolmanneksi vasta hän voi vapautua itse synnynnäisestä synnistä, mikä on hänelle luonnollista. Synti ei ole synti luonnollisessa tilassa, vasta kun ihminen on herännyt totuuden tietoon, hän voi nähdä rakkauden esteeksi semmoisen asian, joka on aivan luonnollinen. Sentähden ihmisen täytyy vapautua ensin keinotekoisesta synnin muodosta ja sitten traditionallisesta synnistä. Päihtymyksen synti on ensimmäinen, jota vastaan ihmisen pitää taistella, sentähden, että se tuo kaikki muut synnit mukanaan. Kun ihminen kiihoittaa mielentilaansa ja ruumistaan, hän tulee alttiiksi samalla muillekin synneille. Sentähden olisi aivan toivotonta ihmisen taistella ensin muita syntejä vastaan, jos hän harrastaa päihtymistä.

Toinen on sitten laiskuuden synti. Me olemme siitäkin ennen puhuneet ja ymmärrämme, että se juuri on toinen synti, josta meidän tulee vapautua. Laiskotteleminen ei silloin missään tavallisessa merkityksessä, minkäänlaisena satunnaisena tilana,

joka voi olla yhdessä ihmisessä, eikä toisessa, vaan siinä yleisessä merkityksessä, että jokainen huomaa, että lepo on mieluisampaa kuin työ, ettei ihminen yleensä tahtois tehdä työtä. Siis ihmisen täytyy siitä vapautua ja haluta tehdä työtä, eikä ainoastaan sitä työtä, joka tuottaa hänelle toimeentulon, vaan kaikkea sitä työtä, käsityötä, ruumiillista työtä, mikä on hänen omassa elämässään välttämätöntä. Esimerkiksi jos joku on tottunut ajattelemaan, että hän taas tarvitsee uuden palvelijan sitä ja sitä varten, niin hän luopuu kaikenlaisista mukavuuksista, jotka antavat hänelle enemmän tilaisuutta lepoon, hän luopuu niistä tottumuksista, mitä hänellä on, hän alkaa itse itseään palvella ja passata, sen sijaan, että hän ennen on antanut toisten palvella, hän ei enää tahdo olla vaivaksi toisille. Se on aivan personallinen kysymys meille jokaiselle, ja jos tahdomme laiskottelemisesta vapautua, meidän täytyy muodostaa elämämme yhä yksinkertaisemmaksi.

Sitten on kolmas synty aistillisuuden synty, aistillisuus, se, että me tahdomme nauttia ruoasta, juomasta, vaatteista, huoneista, että kaikki on ihmisille niinkuin nautinnoksi. Niistä meidän täytyy vapautua, jos tahdomme taistella syntejä vastaan. Meidän täytyy luopua kaikesta keinotekoisesta, kaikista uusista parannuksista nautinnon vuoksi ja sitten muodostaa oma elämämme luonnolliseksi.

Seuraava synty on sitten ahneus, se, että me tahdomme liian paljon ja pitkäksi aikaa turvata oma elämämme eteenpäin ajassa, joka kuitenkin on niin epävarma, että voi käydä, niinkuin Jeesus kertoo, että miehen, joka oli paljon saanut latoihinsa, täytyi seuraavana päivänä kuolla. Sentähden tuo ahneuden synty on voitettava, sillä se voi viedä meidät kylmyyteen ja ynseyteen, ettemme ajattele toisia, jotka ovat hädässä. Siksi tuo ahneuden synty, joka on meidän yhteiskuntamme pohja ja perusta, on synty, josta on luovuttava.

Sitten on seuraava synty kunnian- ja vallanhimo, joka perustuu siihen luonnolliseen seikkaan, että elämässä täytyy taistella ja kilpailla. Mutta se käy synniksi, kun meissä herää

vallanhimo toisten yli, kunnianhimo päästä pitkälle ulkonaisessa arvossa. Me saamme silloin kaikkea pahaa aikaan, sillä juuri tämän vallan-, kunnianhimo vie väkivaltaisiin tekoihin, sotiin, varkauksiin j.n.e.

Sitten tulee viimeinen synti, josta Tolstoi sanoo, että se on viimeinen sentähden, että siitä me vapaudumme samassa määrin, kuin vapaudumme toisista. Meidän täytyy kaiken aikaa taistella sukupuolisyntiä vastaan, mutta jos siitä yksin koetamme vapautua, emme pääse pitkälle, vaan jos käsi kädessä toisten kanssa koetamme siitä vapautua, silloin voi se onnistua.

Tämä on Tolstoin esitys pelastuksen opista. Sitten hän vielä sanoo: me ihmiset olisimme sittenkin jätetyt kuin kolkkoon epäilykseen, jos meidän näin pitäisi taistella kaikkea pahaa vastaan, emmekä saisi tuntea yhteyttä Jumalan kanssa, sentähden toinen valoisa puoli syntiä vastaan taistellessa on se, että ihminen voi olla yhtämittäisessä kanssakäymisessä Jumalan kanssa. Silloin tämä taistelu saa sisältöä, se on onnellista ja autuaallista työtä. Ja tämä kanssakäyminen Jumalan kanssa, Elämän Hengen kanssa, tapahtuu rukouksen välityksellä. Siis ihmisen tulee rukoilla. Mutta mitä on rukous? Se ei suinkaan ole mitään anomista, ei sitä, joksi ihmiskunta yleensä on sen käsittänyt, että rukoileminen on pyytämistä, me pyydämme kaikkea hyvää, niinkuin esim. Luther opettaa rukoilemaan: hyviä naapureita, hyvän emännän, karjaa j.n.e. Tämä on suorastaan Jumalan pilkkaa, sillä sitä me saamme inhimillisellä työllä, mutta rukous on seurustelua hengessä Jumalan kanssa, ja se on kahta laatua, joko satunnainen tai alituinen. Satunnainen on semmoinen tila, johon välistä voimme joutua, ja se edellyttää silloin, että me olemme yksin kammiossa. Usein on sen edellä käynyt suuri suru tai ahdistus tai olemme kovassa murheessa. Silloin voi tapahtua, että meidän sielumme äkkiä nousee korkeuteen, me huokailemme Jumalan, Elämän, luo ja meidän sielumme kohoaa ihmeelliseen tilaan, jossa me tulemme yhteyteen suuren Elämän, korkeamman Itsemme; Jumalan kanssa. Se on ylen autuaallista kokemusta. Me

luultavasti Tolstoin mielestä voisimme sitä yrittää, koska hän sanoo, että kaikki suuremmat ihmiset, Kristus, Buddha ja muut, ovat näyttäneet meille millä tavalla pitää rukoilla. Meillä on Jeesuksen „Isä meidän“, joka on mallikelpoinen rukous, siihen voimme syventyä, se on meidän sielumme ilmaus. Kun me sen ymmärrämme ja meidän sielumme on sen rukouksen hengen täyttämä, silloin me nousemme Isän luo. Vaikkei Tolstoi aivan suoraan sano, että tätä satunnaista rukousta pitäisi itse aiheuttaa, aikaan saada, niin tuntuu melkein luonnolliselta, että hän sitä tarkoittaa, koska hän siinä yhteydessä puhuu suurten vapahtajien rukouksen muodosta. Ja sitten hän sanoo, että alituinen rukous on se, että me aina muistamme, ketä me olemme, mikä on elämän tarkoitus, mikä on Jumala. Meidän täytyy aina näitä asioita muistaa ja se tapahtuu yhtämittäisessä rukouksessa. Meidän täytyy kuin kävellä, kulkea elämän läpi semmoisessa sisäisessä mielentilassa, että me olemme Jumalan poikia, kuljemme Isän kasvojen edessä; meidän tehtävämme elämässä on se, sillä Jumala on meidät tänne lähettänyt, ja koska me olemme Isän Jumalan lähettiläitä, on meidän suoritettava lähettiläselvällisyytemme, meidän on ilmoitettava Jumalan tahto. Ja jos me kysymme, mitä me saavutamme kristityllä elämällä, sillä, että me näemme ja elämme totuutta, niin Tolstoi sanoo tähän: jotkut ihmiset luulevat, että uskonelämä, kristitty elämä, on siinä, että nyt me pääsemme kaikista kärsimyksistä, nyt meidän elämämme on yhtä iloa. On uskovaisia ihmisiä, jotka kulkevat aivan kuin ilon huumaamina, yhtämittäisessä ilon ja autuuden tilassa, heidän sielunsa on kuin erikoisessa autosuggestionissa. Sitten on toisia, jotka käsittävät uskonelämää siten, että elämä on kulkemista murheen laaksossa, uskonelämä on siinä, että ihminen on aina murheessa ja kantaa kuin maailman taakkaa. Molemmat näkökannat, sanoo Tolstoi, ovat aivan vääriä, sillä kristitty elämä, uskonelämä on siinä, että saavutamme semmoisen mielenrauhan, joka nostaa meidät kuin ilon ja kärsimyksen yläpuolelle, me olemme oikeastaan niiden

ulkopuolella, emme voi niitä tietysti väistää, eikä välttää, ne tulevat, mutta me elämme siinä rauhassa, joka on niiden ulkopuolella, ne eivät saa meitä niin iloisiksi eikä surullisiksi, kuin toisia ihmisiä, jotka pendeleen tavalla syöksevät ilosta suruun ja surusta iloon. Meitä eivät ilot nosta erikoisiin taivaisiin, eikä surut helvetteihin. Me olemme rauhassa, sanoo Tolstoi. Ja kun kuolema tulee, me voimme aivan rauhallisesti kuolla, me tiedämme totuuden, tunnemme Isän, tiedämme, että Isä on meidät lähettänyt. Kuolema on se, että me lähdemme takaisin Isän luo. Sanomme, kuin Jeesus: Sinun käsiisi, Isä, annan henkeni. Meidän on turha spekuloida kuolemanjälkeisiä asioita, niinkuin ihmiset mielellään tekevät, mutta voimme myös sitä tehdä, jos tahdomme, voimme muodostaa mielipiteitä niistä. „Ja silloin minua, „sanoo Tolstoi, „miellyttää enin jälleensyntyminen. Ehkä kaikki se, jota olen osannut rakastaa, johtuu siitä ja muodostuu minulle ruumiiksi joskus tulevaisuudessa.“